# NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN 2024

**Financieel Beleid**
**5 november 2024**

# Inhoudsopgave

## Inhoud

1. Inleiding....3
2. Reserves....5
Instellen en opheffen van reserves....6
Functies van reserves....6
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves....7
Reserves en rente....7
Toelichting op huidige reserves....7
3. Voorzieningen....16
Functies van voorzieningen....17
Toevoegingen en aanwendingen van voorzieningen....17
Voorzieningen en rente....19
Toelichting op huidige voorzieningen....19
Vaststellingsblad....24

# 1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de nota reserves en voorzieningen 2024 aan. De Financiële verordening gemeente Westerveld 2023 artikel 16 schrijft voor dat het college de raad eens in de vier jaar een geactualiseerde nota reserves en voorzieningen aanbiedt. De Nota reserves en voorzieningen 2024 is een grondige herziening van de vorige nota uit 2020.

Deze nota is een uitwerking van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna BBV), waarin vooral definities en vereisten voor de verslaggeving staan.
Tevens geeft deze nota inzicht in het beleid dat de gemeente Westerveld voert ten aanzien van haar reserves en voorzieningen en biedt een overzicht van de aanwezige reserves en voorzieningen (peildatum september 2024).

De nieuwe nota geeft per reserve of voorziening een uitgebreider inzicht in:

- het doel waarvoor de reserve of voorziening kan worden ingezet;
- datum wanneer de reserve of voorziening is ingesteld;
- vorming van de reserve of voorziening;
- besteding, aard van uitgaven, van de reserve of voorziening;
- stortingen van de reserve of voorziening
- onttrekkingen van de reserve of voorziening
- maximale hoogte van de reserve of voorziening;
- het werkelijk aanwezige saldo per 31 december 2023 na resultaatbestemming 2023;
- einddatum van de reserve of voorziening;
- Programma;
- besluit over de specifieke reserve of voorziening (na vaststelling van deze nota).

Op dit moment zijn er een aantal categorieën reserves te onderscheiden te weten:

- Vrije algemene reserve;
- Reserve ter egalisatie van het tarief reiniging;
- Reserves ter dekking van kapitaallasten;
- Overige bestemmingsreserves;

Met betrekking tot die laatste categorie is het de bedoeling om op termijn een beperkt aantal bestemmingsreserves over te houden; gedacht wordt aan 2 tot 4. Alle overige bestemmingsreserves worden op den duur daarheen overgeheveld of volledig benut en dan opgeheven. We streven ernaar om dat vanaf 2026 geeffectueerd te hebben. Eventuele samenvoegingen worden in de jaarstukken verwerkt. Het College zal de Raad vóór of in de Kadernota 2026 een Voorstel Herschikking Bestemmingsreserves doen toekomen, waarin wordt aangegeven welke bestemmingsreserves geheel of gedeeltelijk zullen worden besteed, welke zullen worden opgeheven zonder verdere besteding en in welke 2 tot 4 grotere bestemmingsreserves de middelen zullen worden ondergebracht met daarbij een beschrijving van de globale doelen van elk daarvan.

Wat betreft de reserves ter dekking van kapitaallasten streven we naar een minimale onttrekking van 100.000 euro per jaar. Als dat niet zo is kijken we ernaar om reserves samen te voegen of op een andere manier de lasten te dekken. Zo voorkomen we onnodige administratieve lasten.

De voorziening bouwgrond in exploitatie werd in mindering gebracht op de boekwaarde aan de actiefzijde van de balans. De voorziening dubieuze debiteuren werd in mindering gebracht op het saldo aan debiteuren. Beide voorzieningen stonden niet in het overzicht van de voorzieningen in de balans. Dat willen we aanpassen zodat alle voorzieningen in een helder overzicht gepresenteerd worden. Dat heeft als consequentie dat het balanstotaal hoger wordt waardoor ook de financiële kengetallen zullen wijzigen. We willen dat vanaf de Begroting 2026 in laten gaan.

Overzicht reserves en voorzieningen:

| **(Bestemmings)reserves** | **Boekwaarde per 31-12-2023 (x € 1.000)** |
|---|---|
| Algemene reserve | 6.095 |
| Overhevelingsreserve | 1.074 |
| Bouw gemeentehuis | 5.793 |
| MFA Havelte | 654 |
| Huishoudelijk afval | 1.458 |
| Fonds dorpshuizen | 348 |
| Zonneleningen | 438 |
| Versterken fysieke aantrekkelijkheid | 1.203 |
| Fonds maatschappelijke initiatieven | 200 |
| Invoering omgevingswet | 379 |
| Stad en Esch | 1.755 |
| Parkeerterrein Frederiksoord | 300 |
| Regiodeal | 105 |
| Woonimpuls | 270 |
| Klimaatakkoord | 208 |
| Energie en inflatie | 223 |
| Maatschappelijk welzijn breed | 2.494 |
| ***Totaal Reserves*** | ***22.997*** |
| | |
| **Voorzieningen** | **Boekwaarde per 31-12-2023 (x € 1.000)** |
| Voormalige bestuurders en personeel | 1.483 |
| Voorziening spaarverlof | 140 |
| Voorziening verlof (alleen WSW) | 109 |
| Meerjaren onderhoud gebouwen | 2.019 |
| Meerjaren onderhoud kunstwerken | 449 |
| Meerjaren grootonderhoud wegen | 4.396 |
| Meerjaren vervangingsinvestering riolering | 5.793 |
| Rioleringen egalisatie tarief | 517 |
| ***Totaal voorzieningen*** | ***14.907*** |

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen reserves en voorzieningen zichtbaar:

| | Reserve | Voorziening |
|---|---|---|
| Verantwoordelijkheid | Raad | College |
| Type vermogen | Eigen vermogen | Vreemd vermogen |
| Wijziging van bestemming | Ja – raadsbesluit | Niet mogelijk – verplichte bestedingsrichting |
| Aanwending | Ja, mits | Alleen voor betreffend doel |
| Opbouw (dotatie) | Resultaatbestemming | Ten laste van exploitatie |
| Onttrekking (aanwending) | Resultaatbestemming | Ten gunste van exploitatie |
| Onderbouwend plan noodzakelijk | Nee | Ja |
| Omvang redelijkerwijs in te schatten | Niet altijd | Ja |

# 2. Reserves

## Begripsbepaling reserves

Reserves worden altijd gevormd met eigen middelen en zijn ter dekking van verwachte toekomstige uitgaven. Zij zijn een onderdeel van het eigen vermogen en vrij besteedbaar.
Op grond van het Artikel 43 Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna BBV) zijn reserves onder te verdelen in:

- De vrije algemene reserve
- Bestemmingsreserves
  a. Tariefegalisatiereserves
  b. Administratieve reserves: de dekkingsreserves
  c. Overige bestemmingsreserves
- Stille reserves

Gegeven het BBV kan er maar één algemene reserve bestaan. Reserves worden gevormd of benut zonder dat het invloed heeft op het exploitatieresultaat voor resultaatbestemming.

Algemene reserve

De algemene reserve wordt ook wel de vrije reserve genoemd. De raad geeft geen specifieke bestemming aan de algemene reserve. Dit betekent dat de reserve, in beginsel, vrij te besteden is. Het doel van de algemene reserve is het afdekken van algemene risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie. De algemene reserve dient dus als buffer voor eventuele tekorten en maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

Wettelijk (BBV) is geen minimale omvang van de algemene reserve voorgeschreven. In de dagelijkse praktijk kan het wel voorkomen dat bestuurlijk een minimale omvang van de algemene reserve wordt verlangd. Vaak is de minimale omvang van de algemene reserve dan een afgeleide van de weerstandscapaciteit zoals opgenomen in de begroting en de jaarstukken. In hoofdstuk 4 van deze beleidsnota wordt nader ingegaan op het onderdeel weerstandsvermogen in relatie tot de gewenste omvang van de algemene reserve.

Bestemmingsreserve

Het BBV geeft op zich geen nadere regels die beperkingen opleggen aan het instellen van bestemmingsreserves. Wel moet vaststaan dat sprake is van een specifieke bestemming, of anders gezegd, de bestemmingsreserve moet een bepaald doel dienen. De raad geeft aan haar bestemmingsreserve een specifieke bestemming. De gemeenteraad heeft tevens het recht de bestemming van de reserve te wijzigen.

## Instellen en opheffen van reserves

*Instellen:*
Het instellen van een reserve verloopt via een raadsbesluit. Reserves zijn in beginsel incidentele dekkingsmiddelen en het verdient de voorkeur om het inzetten van de reserves te koppelen aan incidentele lasten of ter dekking van kapitaallasten van een investering. Het aantal reserves moet beperkt blijven tot het noodzakelijke.

Een bestemmingsreserve wordt ingesteld als:
- Dekking voor toekomstige kapitaallasten nodig is;
- Een meerjarige inzet van extra middelen noodzakelijk is om schommelingen in het exploitatieresultaat op te vangen;
- Ongewenste schommelingen in de tarieven aan derden worden verwacht.

Bij het instellen van een reserve wordt in acht genomen:
- Het specifieke doel;
- Het bestedingsplan;
- De voeding;
- De maximale hoogte en;
- De maximale looptijd.

*Opheffen:*
De raad heft een bestemmingsreserve op als het doel van de reserve niet meer actueel is. Het uitgangspunt voor opheffen van de reserve vindt plaats bij het vaststellen van de jaarrekening. Bij de bestemming van het resultaat van de jaarrekening, vindt de daadwerkelijke vorming, mutatie of opheffing plaats. Als een bestemmingsreserve voor een investering binnen de aangegeven tijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

## Functies van reserves

Reserves kunnen de volgende functies hebben:

1. Bufferfunctie: Door middel van de bufferfunctie worden onvoorziene tegenvallers opgevangen waarmee in de planning geen rekening is gehouden. Met name de algemene reserve wordt hiervoor aangewend. Het gaat hierbij om het afdekken van financiële risico's en het opvangen van eventuele begrotings- en/of jaarrekeningtekorten.
2. Bestedingsfunctie: In deze functie worden de reserves ingezet om een bepaald doel of activiteit te realiseren. In deze gevallen wordt het gereserveerde bedrag gebruikt voor de dekking van de investering. Zonder toestemming van het bestuur zijn deze middelen niet vrij aanwendbaar voor andere doeleinden.
3. Egalisatiefunctie: Reserves worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Hierdoor kunnen grote schommelingen in het exploitatieresultaat worden voorkomen. Ongewenste schommelingen in de tarieven aan derden worden door het egaliseren vermeden.

## Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In de begroting wordt een overzicht van de meerjarige toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves gegeven. Een toevoeging en/of onttrekking aan een reserve kan alleen door een raadsbesluit worden gerealiseerd. Dit gebeurt normaliter bij de vaststelling van de begroting, de jaarrekening of bij een beleidsnota. Het is daarbij niet mogelijk om inkomsten of uitgaven rechtstreeks op een reserve te boeken.

## Reserves en rente

Alhoewel in het BBV de mogelijkheid vooralsnog blijft bestaan om een rentevergoeding (of een vergoeding voor de inflatie) over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden, adviseert de Commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet (meer) toe te passen. De gemeente Westerveld rekent derhalve ook geen rente meer toe aan het eigen vermogen (artikel 9, lid 1, Financiële Verordening gemeente Westerveld 2020).

## Toelichting op huidige reserves

### 1. Vrije algemene reserve

**Algemene reserve**

| | |
|---|---|
| Doel: | Het afdekken van algemene financiële risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie. |
| Vorming reserve: | Positieve jaarresultaten, voordelige saldi reserves en incidentele baten. |
| Besteding (aard uitgaven): | De algemene reserve heeft een bufferfunctie. Onvoorziene financiële tegenvallers kunnen worden opvangen waarmee in de planning geen rekening is gehouden en het opvangen van eventuele begrotings- en/of jaarrekeningtekorten. |
| Onttrekkingen: | Nadelige jaarresultaten, omvangrijke incidentele kosten en dekking van investeringen. |
| Maximale hoogte: | Geen, er is een koppeling met de norm van het weerstandsvermogen. Op grond daarvan kan Provincie Drenthe (toezichthouder) bepalen dat de hoogte van de algemene reserve naar boven moet worden bijgesteld. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 5.321.723 |
| Einddatum: | De algemene reserve is een wettelijke verplichting, derhalve is er geen sprake van een einddatum. |

### 1. Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn te onderscheiden in:

a. Tariefegalisatiereserves
b. Dekkingsreserves
c. Overige bestemmingsreserves

*a. Tariefegalisatiereserves*

De tariefegalisatiereserves zijn bedoeld ter bevordering van een stabiele ontwikkeling van tarieven die aan derden in rekening worden gebracht. De tarieven zijn gebaseerd op het dekken van de kosten die worden gemaakt. Uit het oog van financiële continuïteit is het ongewenst dat kosten jaarlijks sterk schommelen. Door te reserveren in jaren met relatief beperkte kosten, kunnen sterke kostenafwijkingen verrekend worden met deze reserves, waardoor een beheerste ontwikkeling van de tarieven mogelijk wordt.

## Egalisatiereserve huishoudelijk afval

| | |
|---|---|
| Doel: | Beperken van fluctuerende tarieven voor afvalverwijdering- en verwerking en het afdekken van hoger dan geraamde exploitatie uitgaven. |
| Ingesteld (datum): | De raad – 1 juni 2010 (jaarrekening 2009) |
| Vorming reserve: | Door de raad is in 2010 € 248.018 beschikbaar gesteld uit resultaatbestemming 2009. |
| Besteding (aard uitgaven): | Een gesloten (dekking) systeem, waarbij de kosten voor huishoudelijk afval worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. Voor de verschillen tussen baten en lasten is de bestemmingsreserve ingesteld. |
| Onttrekkingen: | 100 % herstel van kostendekkendheid tarieven afvalstoffenheffing |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 1.458.338 |
| Programma: | 7. Volksgezondheid en milieu |

*b. Dekkingsreserves*

Voor een investeringsvoornemen kan de raad een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeente tot uitdrukking gebracht dat een toekomstige investering in de loop van de jaren middels de afschrijvingen een beslag op het eigen vermogen gaat leggen.

## Bestemmingsreserve gemeentehuis

| | |
|---|---|
| Doel: | Dekking van kapitaallasten gemeentehuis |
| Ingesteld (datum): | De raad - vanaf 1998 |
| Vorming reserve: | Vanaf 1998 heeft de vorming van deze reserve plaatsgevonden. Naast een deel van de voordelige exploitatiesaldi, vond ook een jaarlijkse dotatie plaats ter hoogte van de gewenningsraming. Op 5 januari 2009 is het gemeentehuis in gebruik genomen. Vanaf 1 januari 2009 is de reserve bestemd voor dekking van de kapitaallasten. |
| Besteding (aard uitgaven): | De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van de bouw van het gemeentehuis op basis van een planning gedurende de afschrijvingstermijn van het gemeentehuis. |
| Onttrekkingen: | Onttrekkingen voor kapitaallasten gemeentehuis vinden gedurende 40 jaren plaats te beginnen in 2009. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 5.793.261 |
| Einddatum: | Het jaar dat de investering is afgelost (2049). |
| Programma: | 0. Bestuur |

## Bestemmingsreserve MFA Havelte

| | |
|---|---|
| Doel: | Dekking van kapitaallasten multifunctionele accommodatie Havelte |
| Ingesteld (datum): | De raad - vastgesteld raadsbesluit 28 april 2005<br>De raad – ingesteld 26 mei 2005 (jaarrekening 2004) |
| Vorming reserve: | Door de raad is in 2005 totaal € 963.024 beschikbaar gesteld, t.w.:<br>• € 350.000 uit resultaatbestemming 2004<br>• € 363.024 ten laste van de algemene reserve grondexploitatie<br>• € 250.000 uit verdeling rekeningsaldo 2005<br>In 2006 is door de raad totaal € 927.613 beschikbaar gesteld t.w.:<br>• € 900.000 uit opbrengst verkoop van appartementsrechten<br>• € 27.613 uit saldo van de reserve Gymnastieklokalen (raadsbesluit 28 februari 2006) |
| Besteding (aard uitgaven): | De reserve is bestemd voor de dekking van een deel van de kapitaallasten van vervanging van de openbare basisschool, het gymnastieklokaal en enkele andere ruimtes in Havelte. |
| Onttrekkingen: | Onttrekkingen voor kapitaallasten MFA Havelte vinden gedurende 40 jaren plaats te beginnen in 2007. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 654.151 |
| Einddatum: | Het jaar dat de investering is afgelost (2057). |
| Programma: | 0. Bestuur |

## Bestemmingsreserve Stad en Esch

| | |
|---|---|
| Doel: | Dekking van kapitaallasten Stad en Esch Diever |
| Ingesteld (datum): | De raad – vastgesteld 4 maart 2014 (Voorstel tot vaststelling Hoofdlijnenbesluit Dingspilhuus en Stad en Esch)<br>De raad – ingesteld 2 juli 2019 (jaarrekening 2018) |
| Vorming reserve: | Door de raad is bij de jaarrekening 2018 ten laste van de algemene reserve € 1.944.000 beschikbaar gesteld. |
| Besteding (aard uitgaven): | De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van sportaccommodatie en ontmoetingsruimte Stad en Esch Diever. |
| Onttrekkingen: | Onttrekkingen voor kapitaallasten Stad en Esch vinden gedurende 50 jaren plaats te beginnen in 2019. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 1.754.727 |
| Einddatum: | Het jaar dat de investering is afgelost (2069). |
| Programma: | 4. Onderwijs |

## Bestemmingsreserve Parkeerterrein Fredriksoord

| | |
|---|---|
| Doel: | Dekking van kapitaallasten aanleg parkeerterrein Frederiksoord |
| Ingesteld (datum): | De raad – 4 juli 2023 (jaarrekening 2022) |
| Vorming reserve: | Door de raad is bij de jaarrekening 2022 ten laste van de reserve versterking fysieke aantrekkelijkheid € 300.000 beschikbaar gesteld. |
| Besteding (aard uitgaven): | De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van parkeerterrein Frederiksoord. |
| Onttrekkingen: | Onttrekkingen voor kapitaallasten parkeerterrein Frederiksoord vinden gedurende 25 jaren plaats zodra het project van start is gegaan. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 300.000 |
| Einddatum: | Het jaar dat de investering is afgelost. |
| Programma: | 3. Economie |

*c. Overige bestemmingsreserves*

Indien een reserve een specifieke bestemming heeft, anders gezegd een bepaald doel dient, is er sprake van een bestemmingsreserve. De gemeenteraad bepaalt de specifieke bestemming van de reserve (incidentele uitgaven) en heeft het recht de bestemming van de reserve te wijzigen.

## Bestemmingsreserve Overhevelingsreserve

| | |
|---|---|
| Doel: | Dekking van uitgaven in het volgend boekjaar |
| Ingesteld (datum): | De Raad – 8 april 2008 (Voorstel resultaatbestemming 2007) |
| Vorming reserve: | De raad heeft in 2008 de overhevelingsreserve ingesteld en € 722.800 beschikbaar gesteld voor het overhevelen van niet bestede budgetten uit resultaatbestemming 2007. |
| Besteding (aard uitgaven): | Het BBV gaat uit van het stelsel van baten en lasten. Dit houdt in dat ten laste van een boekjaar de baten en lasten die op het boekjaar betrekking hebben moeten worden verantwoord. Hierdoor komen de budgetten die nog niet (volledig) zijn uitgeput te vervallen. Er kunnen situaties zijn die het wenselijk maken dat enkele activiteiten in het volgende boekjaar worden voortgezet of alsnog worden opgestart.<br>Voorwaarden die zijn gesteld voor voorstellen voor budgetoverheveling:<br>1. De voorstellen moeten betrekking hebben op werkzaamheden, waarvan het belangrijk is dat de resultaten die voortvloeien uit deze werkzaamheden gehaald worden.<br>2. De overheveling vindt plaats voor maximaal één jaar. De budgetten dienen dus voor het einde van het volgend dienstjaar te worden besteed.<br>3. De uitvoering van de overgehevelde werkzaamheden dient plaats te vinden binnen de bestaande capaciteit. |
| Stortingen: | In deze reserve worden, ter dekking van de uitgaven in het volgend boekjaar, de over te hevelen budgetten gestort. |
| Onttrekkingen: | Bij het vaststellen van de Budgetoverhevelingen van het lopend dienstjaar stemt de raad in met de overheveling naar het volgende boekjaar. Eventuele bijstelling van de overheveling gebeurt aan de hand van de daadwerkelijke realisatie. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 2.560.311 |
| Programma: | Diverse programma's |

## Bestemmingsreserve Fonds dorpshuizen

| | |
|---|---|
| Doel: | Fonds dorpshuizen voor onderhoud aan dorpshuizen en waarvan de gemeente dan maximaal een derde deel kan financieren. |
| Ingesteld (datum): | De raad – vastgesteld 10 november 2011 (2e Bestuursrapportage 2011)<br>De raad – ingesteld 3 juni 2014 (jaarrekening 2013)<br>De raad – verruiming bestedingsdoel vastgesteld 3 juli 2018 (Voorjaarsrapportage 2018) |
| Vorming reserve: | Door de raad is bij de jaarrekening 2013 ten laste van de reserve sociale structuurvisie € 195.000 beschikbaar gesteld. |
| Besteding (aard uitgaven): | 2011: onderhoud aan de dorpshuizen en waarvan de gemeente dan maximaal een derde deel kan financieren. Hierop kunnen de zelfstandige dorpshuizen eens in de tien jaar een beroep doen.<br>2018: verruiming besteding door steun te verlenen bij onvoorziene of niet op te brengen grote uitgaven. Het in kaart brengen van asbestproblematiek bij dorpshuizen en sportverenigingen dit met het oogmerk de gemeentelijke bijdrage voor asbestsanering eventueel aan te passen. |
| Stortingen: | De jaarlijkse dotatie in deze bestemmingsreserve betreft € 25.000 ten laste van de exploitatie programma 6 Sociaal domein. |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats volgens het doel en de besteding van deze reserve. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 347.750 |
| Programma: | 6. Sociaal domein |

## Bestemmingsreserve Zonneleningen

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter stimulering voor het opwekken van duurzame energie. |
| Ingesteld (datum): | De raad – vastgesteld 23 februari 2016 (Voorstel tot beschikbaar stellen van krediet voor zonnelening – amendement PW GB DSSW SW – Zonnelening)<br>De raad – ingesteld 5 juli 2016 (Voorjaarsrapportage 2016)<br>De raad – vastgesteld 22 september 2016 (Voorstel tot verduurzaming maatschappelijk vastgoed - sportaccommodaties)<br>De raad – ingesteld 8 november 2016 (Najaarsrapportage 2016)<br>De raad – vastgesteld 20 december 2016 (Voorstel tot zonnelening voor particulieren)<br>De raad – ingesteld 4 juli 2017 (Voorjaarsrapportage 2017) |
| Vorming reserve: | *Voor maatschappelijke organisaties (sport/dorpshuizen/kerken):*<br>Door de raad is bij de voorjaarsrapportage 2016 ten laste van de algemene reserve € 250.000 beschikbaar gesteld voor een extra krediet voor zonneleningen voor verenigingen, dorpshuizen en kerken.<br>Door de raad is bij de najaarsrapportage 2016 ten laste van de algemene reserve € 161.000 beschikbaar gesteld voor zonneleningen sportaccommodaties.<br><br>*Zonnelening voor particulieren:*<br>Door de raad is bij de voorjaarsrapportage 2017 ten laste van de algemene reserve € 250.000 beschikbaar gesteld. |
| Besteding (aard uitgaven): | Het beschikbaar stellen van leningen ter stimulering voor het opwekken van duurzame energie. Het betreft hier twee zonneleningen:<br>1. Voor maatschappelijke organisaties (verenigingen/dorpshuizen/ kerken/sportaccommodaties)<br>2. Voor particulieren |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats volgens het doel en de besteding van deze reserve. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 437.500 |
| Einddatum: | 31-12-2024 |
| Programma: | 7. Volksgezondheid en milieu |

## Versterken Fysieke Aantrekkelijkheid

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter versterking van de fysieke aantrekkelijkheid van de gemeente en de lokale economie. |
| Ingesteld (datum): | De raad – ingesteld 27 juni 2017 (jaarrekening 2016)<br>De raad – vastgesteld 28 november 2017 (voorstel vaststelling uitgaven bestemmingsreserve)<br>De raad – vastgesteld 2 oktober 2018 (voorstel bestemming reserve fysieke aantrekkelijkheid gemeentelijke monumentenlijst) |
| Vorming reserve: | Door de raad is in 2017 € 1.500.000 beschikbaar gesteld uit resultaatbestemming 2016.<br>Door de raad is in 2018 € 500.000 beschikbaar gesteld uit resultaatbestemming 2017. |
| Besteding (aard uitgaven): | Dekking voor activiteiten die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de infrastructuur, bevordering van de cultuurhistorie en versterking van de lokale economie.<br>*Verdeling:*<br>• Krediet ruimtelijk Actieplan Havelte € 1.200.000<br>• Budget ondersteuning vrijwillige monumenten € 50.000<br>• Herinrichting van de kern Frederiksoord als eerste deel voor het totaal benodigde krediet € 250.000 |
| Onttrekkingen: | Door de raad is op 30 oktober 2018 de reserve duurzaamheid vastgesteld voor begroting 2019. In de voorjaarsrapportage 2019 is € 450.000 voor de vorming van de reserve duurzaamheid beschikbaar gesteld ten laste van de reserve versterking fysieke aantrekkelijkheid.<br><br>Door de raad is op 30 oktober 2018 het voorstel bestemming reserve fysieke aantrekkelijkheid gemeentelijke monumentenlijst vastgesteld. In de voorjaarsrapportage 2019 is € 50.000 voor de eenmalige stimulans verduurzaming monumenten (monumentensubsidie) beschikbaar gesteld ten laste van de reserve versterking fysieke aantrekkelijkheid.<br><br>Door de raad is op 4 juli 2023 in de jaarrekening 2022 € 300.000 voor de bestemmingsreserve parkeerterrein Frederiksoord beschikbaar gesteld ten laste van de reserve versterking fysieke aantrekkelijkheid. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 1.203.200 |
| Einddatum: | Niet vastgesteld. |
| Programma: | 2. Verkeer en vervoer |

## Bestemmingsreserve (fonds) maatschappelijke voorzieningen

| | |
|---|---|
| Doel: | Fonds voor maatschappelijke voorzieningen in de dorpen/kernen |
| Ingesteld (datum): | De Raad – vastgesteld 16 mei 2018 (Grensverleggend besturen 2.0)<br>De Raad – ingesteld 30 juni 2020 (Jaarrekening 2019) |
| Vorming reserve: | Door de raad is bij de jaarrekening 2019 ten laste van de algemene reserve € 400.000 beschikbaar gesteld. |
| Besteding (aard uitgaven): | Er kan beroep op het dit fonds worden gedaan indien een dorpshuis, zwembad of andere maatschappelijke voorziening dringend financiële steun nodig heeft om de accommodatie veilig, schoon en functioneel te houden. |
| Onttrekkingen: | Door de raad is op 30 juni 2020 in de jaarrekening 2019 besloten het fonds te halveren en € 200.000 te laten vrijvallen en toe te voegen aan de algemene reserve. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 200.000 |
| Einddatum: | Niet vastgesteld. |
| Programma: | 5. Sport, cultuur en recreatie |

## Bestemmingsreserve invoering Omgevingswet

| | |
|---|---|
| Doel: | Invoering Omgevingswet |
| Ingesteld (datum): | De Raad – ingesteld 2 juli 2019 (Jaarrekening 2018) |
| Vorming reserve: | Door de raad is bij de jaarrekening 2018 ten laste van een vrijgevallen deel van de bestemmingsreserve Sociaal domein € 1.500.000 beschikbaar gesteld. |
| Besteding (aard uitgaven): | De omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infra, milieu, natuur en water naar een basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. In het project zal het Deelproject Beleid & Regels, met ondersteuning van een extern adviesbureau, uitvoering geven aan de implementatie. Een Omgevingsvisie en Omgevingsplan zullen ontwikkeld worden. |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats volgens het doel en de besteding van deze reserve. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 379.309 |
| Einddatum: | Niet vastgesteld. |
| Programma: | 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) |

## Bestemmingsreserve Regio Deal Zwolle

| | |
|---|---|
| Doel: | Regio Deal Regio Zwolle 2020 – 2023. De Regio Deal Regio Zwolle richt zich op regionale economische structuurversterking. |
| Ingesteld (datum): | De raad – vastgesteld 10 november 2020 (Najaarsrapportage 2020)<br>De raad – ingesteld 6 juli 2021 (Jaarrekening 2020) |
| Vorming reserve: | Door de raad is bij de jaarrekening 2020 € 206.750 beschikbaar gesteld uit het ontvangen bedrag van provincie Drenthe uit de Bedrijvenregeling.<br>Door de raad is bij de jaarrekening 2021 € 50.750 beschikbaar gesteld uit de definitieve afrekening van provincie Drenthe uit de Bedrijvenregeling. |
| Besteding (aard uitgaven): | De projecten richten zich er vooral op om de brede welvaart in de Regio te versterken. Het gaat om vijf opgaven op het gebied van:<br>• circulair ondernemen door het MKB<br>• een toekomstbestendige arbeidsmarkt<br>• evenwichtige groei in Zwolle én op het platteland<br>• klimaatadaptie<br>• en duurzame governance.<br>Binnen de Regio Deal wordt hier op een samenhangende wijze aan gewerkt. |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats voor dekking van de kosten die voortvloeien uit de Regio Deal. |
| Maximale hoogte: | € 210.000 |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 104.722 |
| Einddatum: | Niet vastgesteld. |
| Programma: | 3. Economie |

## Bestemmingsreserve Impuls Wonen

| | |
|---|---|
| Doel: | Onderzoek Woonvisie - realiseren 1000 woningen tot 2030 |
| Ingesteld (datum): | De raad - ingesteld 5 juli 2022 (jaarrekening 2021) |
| Vorming reserve: | Door de raad is in 2022 € 270.000 beschikbaar gesteld uit resultaatbestemming 2021. |
| Besteding (aard uitgaven): | Met een addendum op de Woonvisie en een meerjarig uitvoeringsprogramma worden de plannen voor de komende jaren concreet gemaakt. Verschillende typen onderzoek zullen gedaan worden, stedenbouwkundige verkenningen en mogelijke experimenten. Omdat op dat moment nog geen grondexploitatie is gestart (en zelfs niet duidelijk is of dat ooit zal gebeuren), is er een apart budget nodig waar de onderzoekskosten en extra personeelskosten uit gefinancierd dienen te worden. |
| Onttrekkingen: | De Raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Door de raad is bij de najaarsrapportage 2022 voor een periode van drie jaar vanuit de reserve budget beschikbaar gesteld t.w. voor 2022 € 30.000, 2023 € 70.000 en 2024 € 170.000 voor onderzoekskosten en (extra) personeelskosten. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 207.044 |
| Einddatum: | Niet vastgesteld. |
| Programma: | 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) |

## Bestemmingsreserve Uitvoering Klimaatakkoord

| | |
|---|---|
| Doel: | Uitvoeringskosten van het Nationale Klimaatakkoord en Transitie Visie Warmte |
| Ingesteld (datum): | De raad – vastgesteld 8 november 2022 (Najaarsrapportage 2022)<br>De raad – ingesteld 4 juli 2023 (Jaarrekening 2022) |
| Vorming reserve: | In de algemene uitkering (decembercirculaire 2019) is eenmalig € 97.719 ter beschikking gesteld voor het uitvoeren van de Transitievisie Warmte. Uit budgetoverheveling 2021 is dit budget beschikbaar.<br>In de algemene uitkering (meicirculaire 2022) is eenmalig € 181.301 ter beschikking gesteld voor klimaat- en energiebeleid.<br>Voor inzichtelijkheid zijn beide bedragen bij de jaarrekening 2022 onder deze bestemmingsreserve gebracht. |
| Besteding (aard uitgaven): | Binnen team Duurzaamheid zal capaciteit worden ingezet voor de uitvoering van het Nationale Klimaatakkoord en andere wettelijke taken, zoals het opstellen van beleid voor duurzaamheid en het inregelen van regionale ontwikkelingen in de eigen organisatie (onder andere Regionale Energie Strategie, Transitie Visie Warmte, Fluvius Platform Water). |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats voor dekking van de uitvoeringskosten die voortvloeien het Nationale Klimaatakkoord en de Transitie Visie Warmte.<br>Door de raad is op 9 juli 2024 in de eerste Bestuursrapportage 2024 besloten € 100.800 te onttrekken uit de reserve en toe te voegen aan het begrotingsresultaat 2024. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 207.835 |
| Programma: | 7. Volksgezondheid en milieu |

## Bestemmingsreserve (fonds) Energie en inflatie

| | |
|---|---|
| Doel: | Noodfonds hogere inflatie en stijging van energiekosten |
| Ingesteld (datum): | De Raad – ingesteld 8 november 2022 (amendement op programmabegroting 2023) |
| Vorming reserve: | Door de raad is in 2022 een noodfonds ingesteld van € 400.000 per jaar (2023, 2024 en 2025) uit het begrotingsresultaat 2023.<br>Het college heeft op 21 november 2023 besloten de looptijd van het noodfonds in te korten en komt te vervallen voor de jaren 2024 en 2025. |
| Besteding (aard uitgaven): | Noodfonds om passende maatregelen te kunnen treffen als non-profit organisaties en activiteiten in de knel dreigen te komen op het gebied van hogere inflatie en stijging van energiekosten. |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats volgens het doel en de besteding van deze reserve. Bij noodlijdende situaties kunnen uitgaven voor hogere inflatie en stijging van energiekosten worden onttrokken aan deze reserve. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 222.745 |
| Einddatum: | 31 december 2023 |
| Programma: | 0. Bestuur |

## Bestemmingsreserve Maatschappelijk welzijn breed

| | |
|---|---|
| Doel: | Opgaven maatschappelijk welzijn |
| Ingesteld (datum): | De Raad – ingesteld 28 november 2023 (2e Bestuursrapportage 2023) |
| Vorming reserve: | Door de raad is in 2023 € 2.494.095 beschikbaar gesteld uit de vrijval van ToZo gelden welke niet terugbetaald hoeven te worden aan het Ministerie.<br>Door de raad is in 2024 € 1.660.000 beschikbaar gesteld uit resultaatbestemming 2023. Daarnaast zijn er stortingen geweest met betrekking tot opvang Oekraïners en vluchtelingen. |
| Besteding (aard uitgaven): | Voor voorzieningen in de breedste zin van het sociaal domein t.w.:<br>• Maatschappelijke visie<br>• Het integraal huisvestingsplan (IHP)<br>• Maatschappelijke vastgoed |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats volgens het doel en de besteding van deze reserve. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 4.154.095 |
| Programma: | 6. Sociaal domein |

## Bestemmingsreserve Woningbouwopgaven Grondexploitaties

| | |
|---|---|
| Doel: | Woningbouwopgaven grondexploitaties |
| Ingesteld (datum): | De raad – ingesteld 9 juli 2024 (Jaarrekening 2023) |
| Vorming reserve: | Door de raad is in 2024 € 1.198.000 beschikbaar gesteld uit resultaatbestemming 2023. |
| Besteding (aard uitgaven): | Opvangen van toekomstige fluctuaties en risico's in de grondexploitaties en woningbouwprojecten niet zijnde personele lasten. |
| Onttrekkingen: | De raad besluit over vorming en onttrekking aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats volgens het doel en de besteding van deze reserve. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 1.198.000 |
| Programma: | 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) |

# 3. Voorzieningen

## Begripsbepaling voorzieningen

Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen. Voorzieningen worden gevormd voor alle overeengekomen verplichtingen, en voor verplichtingen die in rechte afdwingbaar zijn. Een voorziening heeft dus een verplichtend karakter. Een voorziening wordt gevormd omdat de activiteit of het doel dat gerelateerd is aan de verplichting, voor de balansdatum extra middelen nodig heeft. Een voorwaarde is dat de omvang van de extra middelen redelijkerwijs goed in te schatten is.

## Instellen en opheffen van voorzieningen

*Instellen:*

Voorzieningen vloeien voort uit het voorzichtigheidsprincipe en het aantal voorzieningen dient beperkt te blijven tot het noodzakelijke. Het instellen van een door de wetgever verplicht gestelde voorziening wordt door het college in de jaarstukken of zoveel eerder als noodzakelijk is gevormd als de omstandigheden dat vereisen. Het instellen van een voorziening om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed of een afgebakende groep daarvan te egaliseren kan alleen door de raad worden besloten.

Voorzieningen worden gevormd in de volgende gevallen (artikel 44 BBV):

- Voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs wél is in te schatten;
- Voor bestaande risico's van verplichtingen en verliezen, die voor de balansdatum extra middelen nodig hebben en waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is;
- Voor kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt. Voorwaarde hiervoor is dat de oorsprong voor het maken van die kosten ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand jaar. Bovendien moet de voorziening leiden tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, lid 1, onder b BBV.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend de middelen die van derden zijn verkregen en die specifiek besteed moeten worden. Een uitzondering zijn de 'te ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van de Europese en Nederlandse overheidslichamen', die dienen ter dekking voor lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, van een vergelijkbaar volume.

Bij het instellen van een voorziening wordt rekening gehouden met:
- Het specifieke doel;
- De voeding;
- De maximale hoogte en;
- De maximale looptijd.

*Opheffen:*
Voorzieningen worden gevormd ten laste van de begroting of rekening van het lopende boekjaar. Een voorziening wordt opgeheven als de uitgangspunten voor het vormen van de voorziening niet meer van toepassing zijn. Hierover beslist de raad. Het uitgangspunt is dat dit geschiedt bij de vaststelling van de jaarstukken.

## Functies van voorzieningen

Een voorziening schept een verplichting omdat een eenmaal gevormde voorziening niet meer vrij aanwendbaar is. Door het vormen van voorzieningen kan de gemeente in de toekomst voldoen aan haar financiële verplichtingen en het maakt duidelijk welke invloed het heeft op de financiële positie.

De voorzieningen van gemeente Westerveld zijn als volgt te onderscheiden:
1. Voorzieningen ten behoeve van toekomstige verplichtingen en/of verliezen
2. Voorzieningen ter egalisatie van kosten
3. Voorzieningen ten behoeve van toekomstige vervangingsinvesteringen
4. Voorzieningen ten behoeve van derden met gebonden bestemming
5. Voorzieningen voor waardering activa

1. Voorzieningen ten behoeve van toekomstige verplichtingen en/of verliezen

Het betreft hier toekomstige verplichtingen en verliezen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.

2. Voorzieningen ter egalisatie van kosten

Voorzieningen met een egalisatiefunctie kunnen alleen gevormd worden voor de onderhoudslasten van een kapitaalgoed dat voor een aantal jaren moet worden geëgaliseerd. De voorziening wordt op basis van een onderhoudsbeheerplan gevormd. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.
De egalisatievoorziening heeft vaak betrekking op meerdere programma's. Om zicht te houden op de uitgaven per programma worden de uitgaven, in het kader van de voorziening, eerst op het betreffende programma geboekt. Vervolgens worden de gemaakte kosten bij de jaarverwerking gedekt door een aanwending uit de voorziening (negatieve last). Op deze wijze komen de lasten indirect voor rekening van de voorziening.

3. Voorzieningen ten behoeve van toekomstige vervangingsinvesteringen

Het betreft hier overschotten die zijn gerealiseerd op de exploitatie van rioolheffing, die het gevolg zijn van achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing van de burger is geheven. Deze overschotten zijn geld van de belastingbetaler wat de gemeente in de toekomst nog dient te besteden aan vervangingsinvesteringen riolering en kunnen derhalve niet ten gunste van de exploitatie of algemene middelen worden gebracht. De bedragen dienen verplicht in een voorziening te worden opgenomen totdat de vervangingsinvestering daadwerkelijk wordt gedaan.

4. Voorzieningen ten behoeve van derden met gebonden bestemming

Het betreft hier overschotten die zijn gerealiseerd op de exploitatie van rioolheffing, waarvoor een heffing van de burger is geheven. Deze overschotten zijn geld van de belastingbetaler en kunnen derhalve niet ten gunste van de exploitatie of algemene middelen worden gebracht. De bedragen dienen in een voorziening te worden opgenomen om fluctuerende tarieven rioolheffing te beperken en hoger dan geraamde exploitatie uitgaven af te dekken.

5. Voorzieningen voor waardering activa

Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor openstaande vorderingen betreffende onroerendezaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing en bijstandsverstrekking wordt, met uitzondering van individuele vorderingen groter dan € 50.000, een voorziening wegens oninbaarheid (dubieuze debiteuren) gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid. Vorderingen en schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde (Financiële verordening gemeente Westerveld 2023 artikel 15) en wordt debet op de balans in mindering gebracht op de waardering van de vorderingen.

Voorziening Bouwgronden in Exploitatie

In het BBV is vastgelegd dat de voorraden Bouwgronden in Exploitatie (BIE) worden gewaardeerd op verkrijgings-, vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. Wanneer uit de exploitatie een geprognosticeerd verlies blijkt, dient dit verlies direct te worden genomen. In gemeente Westerveld hebben we een voorziening voor verliesgevende grondexploitaties getroffen. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde (Financiële verordening gemeente Westerveld 2023 artikel 25). en wordt debet op de balans onder de post voorraden in mindering gebracht op de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie.

## Toevoegingen en aanwendingen van voorzieningen

De voeding van de voorziening vindt plaats via de exploitatie en vereist in beginsel een raadsbesluit. Deze besluiten worden (meestal) genomen bij het vaststellen van de begroting en worden opgenomen onder het betreffende programma. Aanwendingen van een voorziening worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gedaan. Het college heeft de bevoegdheid voor het doen van uitgaven ten laste van een voorziening. Het college legt in het jaarverslag hierover verantwoording af.

Wanneer een voorziening te hoog is dan valt het overschot aan middelen vrij ten gunste van het resultaat. Als de financiële consequenties voor de onderliggende risico’s of plannen te laag zijn ingeschat dan moet de voorziening direct op niveau worden gebracht. Een voorziening mag namelijk nooit negatief uitkomen. De raad wordt hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht.

De egalisatievoorziening heeft vaak betrekking op meerdere programma’s. Om zicht te houden op de uitgaven per programma worden de uitgaven, in het kader van de voorziening, eerst op het betreffende programma geboekt. Vervolgens worden de gemaakte kosten bij de jaarverwerking gedekt door een aanwending uit de voorziening (negatieve last). Op deze wijze komen de lasten indirect voor rekening van de voorziening. Voor de exacte verwerkingswijze wordt verwezen naar de procesbeschrijving behorende bij deze nota.

## Voorzieningen en rente

Het BBV biedt ook voor voorzieningen de mogelijkheid een rentevergoeding toe te rekenen. Deze vergoeding mag maximaal het rentepercentage zijn, dat door de gemeente over extern aangetrokken financieringsmiddelen, wordt vergoed. Op basis van artikel 45 van het BBV is het bij voorzieningen niet toegestaan om bespaarde rente toe te voegen. In de gemeente Westerveld rekenen we dan ook geen rente toe aan de voorzieningen.

## Toelichting op huidige voorzieningen

### 1. Voorzieningen ten behoeve van toekomstige verplichtingen en/of verliezen

**Voorziening (voormalig) bestuurders en personeel**

| | |
|---|---|
| Doel: | Voorziening ter dekking van uitkeringen aan (voormalig) bestuurders. |
| Ingesteld (datum): | De raad – ingesteld 4 juli 2017 (Nota Reserves en Voorzieningen 2017) |
| Vorming voorziening: | De bestemmingsreserve voormalig personeel is bij de Nota Reserves en Voorzieningen 2017 aangemerkt als voorziening en ingesteld. Bij de najaarsrapportage 2017 heeft er een extra storting (dotatie) plaatsgevonden op basis van actuele gegevens. |
| Besteding (aard uitgaven): | Ter dekking van (aflopende) verplichtingen in het kader van wachtgeld en pensioenen van (voormalig) bestuurders. |
| Stortingen: | Jaarlijks dient de voorziening geactualiseerd te worden. Tekorten worden uit het exploitatiesaldo aangevuld. |
| Onttrekkingen: | Uitkeringsrechten van (voormalig) bestuurders. |
| Minimale hoogte/maximale hoogte: | Om toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, dient het aanwezige saldo voldoende te zijn. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 1.483.580 |
| Bijzonderheden: | Deze voorziening betreft uitkeringsverplichtingen van (voormalig) burgemeesters en wethouders en is tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. |

**Voorziening spaarverlof**

| | |
|---|---|
| Doel: | Voorziening ter dekking van:<br>1. Het doorbetalen van salaris inclusief werkgeverslasten van medewerkers gedurende de looptijd van het spaarverlof.<br>2. Het compenseren van het opgebouwde spaarverlof van medewerkers bij uitdiensttreding. |
| Ingesteld (datum): | College – ingesteld 4 juli 2023 (Jaarrekening 2022) |
| Vorming voorziening: | Per 1 januari 2023 hebben medewerkers recht op verlofsparen (CAO Gemeenten). Het is een wettelijke verplichting om voor verlofsparen een voorziening in te stellen. De voorziening spaarverlof is bij de jaarrekening 2022 ingesteld door toevoeging van € 80.000. |
| Besteding (aard uitgaven): | Conform CAO mogen medewerkers onder voorwaarden verlof sparen voor opname op een later moment. Een medewerker kan maximaal 3600 uur sparen en minimaal 1 maand en maximaal 18 maanden aaneengesloten verlof opnemen. Het spaarverlof vertegenwoordigd een waarde: het actuele cao-loon van een medewerker inclusief werkgeverslasten x het totaal gespaarde verlofuren. |
| Stortingen: | Het totaal gespaarde uren x het gemiddeld tarief inclusief werkgeverslasten per uur. Tekorten worden aangevuld uit het exploitatiesaldo. |
| Onttrekkingen: | Bij opname van spaarverlof (budget voor vervanging medewerker) of uitdiensttreding van medewerkers (vergoeding spaarverlof) vinden onttrekkingen plaats. |
| Minimale hoogte/maximale hoogte: | Om toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, dient het aanwezige saldo voldoende te zijn. De hoogte is afhankelijk van het actuele cao-uurloon en de hoeveelheid gespaarde uren. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 139.843 |
| Bijzonderheden: | Deze voorziening is verplicht op grond van het BBV Provincies en Gemeenten en de CAO voor gemeenteambtenaren. |

### Voorziening Verlof (alleen WSW)

| | |
|---|---|
| Doel: | Voorziening ter dekking van aanspraken op uitbetaling van verlofuren voor ex-WSW. |
| Ingesteld (datum): | College – ingesteld 4 juli 2023 (Jaarrekening 2022) |
| Vorming voorziening: | Het is een wettelijke verplichting om voor verlofsparen een voorziening in te stellen. De voorziening verlof (alleen WSW) is bij de jaarrekening 2022 ingesteld door toevoeging van € 109.000. |
| Besteding (aard uitgaven): | Een groep medewerkers, oud-Reestmonders (ex-WSW), hadden bij indiensttreding verlofuren gespaard.<br>Het spaarverlof vertegenwoordigd een waarde: het actuele cao-loon van een medewerker inclusief werkgeverslasten x het totaal gespaarde verlofuren. |
| Stortingen: | Het totaal gespaarde uren x het gemiddeld tarief inclusief werkgeverslasten per uur. Tekorten worden aangevuld uit het exploitatiesaldo. |
| Onttrekkingen: | Bij opname van verlofuren of uitdiensttreding van medewerkers (vergoeding verlof) vinden onttrekkingen plaats. |
| Minimale hoogte/maximale hoogte: | Om toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, dient het aanwezige saldo voldoende te zijn. De hoogte is afhankelijk van het actuele cao-uurloon en de hoeveelheid gespaarde uren. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 108.901 |
| Bijzonderheden: | Deze voorziening is verplicht op grond van het BBV Provincies en Gemeenten. |

## 2. Voorzieningen ter egalisatie van kosten

### Voorziening meerjarenonderhoud gebouwen

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter egalisatie van de kosten voor het (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. |
| Ingesteld (datum): | College – ingesteld 26 mei 2009 (Jaarrekening 2008) |
| Vorming voorziening: | De bestemmingsreserve Meerjarenonderhoud gebouwen € 290.000 is bij de jaarrekening 2008 aangemerkt als voorziening en ingesteld. Tevens heeft er bij de jaarrekening 2008 een extra storting (dotatie) plaatsgevonden op basis van actuele gegevens. |
| Besteding (aard uitgaven): | De totale kosten zijn gebaseerd op een plan voor de komende tien jaar. |
| Stortingen: | Conform het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). |
| Onttrekkingen: | Gemaakte kosten in het kader van het onderhoudsplan. In december 2022 is een nieuw beheersplan (DMJOP) vastgesteld dat rekening houdt met het verduurzamen |
| Minimale hoogte/maximale hoogte: | Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van het DMJOP wordt per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Het saldo en de toekomstige dotaties zijn voldoende dekkend voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud gedurende de looptijd van het onderhoudsplan. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 2.019.409 |
| Bijzonderheden: | De onttrekking vanuit de voorziening verloopt niet rechtstreeks, maar via een dekkingsrekening op het betreffende product. |

## Voorziening onderhoud kunstwerken

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter egalisatie van de kosten voor het (groot) onderhoud van de kunstwerken (bruggen, vlonder, beschoeiingen en dergelijke). |
| Ingesteld (datum): | College – ingesteld 9 juli 2019 (Voorjaarsrapportage 2019) |
| Vorming voorziening: | De voorziening onderhoud kunstwerken bij de voorjaarsrapportage 2019 aangemerkt als voorziening en ingesteld. Tevens heeft er bij de jaarrekening 2019 een extra storting (dotatie) € 130.000 plaatsgevonden op basis van actuele gegevens. |
| Besteding (aard uitgaven): | De totale kosten zijn gebaseerd op een beheerplan voor de komende tien jaar. |
| Stortingen: | Conform het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). |
| Onttrekkingen: | Gemaakte kosten in het kader van het onderhoudsplan. |
| Minimale hoogte/maximale hoogte: | Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van het MJOP wordt per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Het saldo en de toekomstige dotaties zijn voldoende dekkend voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud gedurende de looptijd van het onderhoudsplan. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 449.227 |
| Bijzonderheden: | De onttrekking vanuit de voorziening verloopt niet rechtstreeks, maar via een dekkingsrekening op het betreffende product. |

## Voorziening groot onderhoud wegen

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter egalisatie van de kosten voor het (groot) onderhoud en achterstallig onderhoud van wegen binnen het gebied van de gemeente. |
| Ingesteld (datum): | De raad – ingesteld 31 mei 2011 (Jaarrekening 2010) |
| Vorming voorziening: | De voorziening groot onderhoud wegen is bij de jaarrekening 2010 aangemerkt als voorziening en ingesteld. Tevens heeft er bij de jaarrekening 2011 een extra storting (dotatie) € 6.500.000 plaatsgevonden ten laste van de algemene reserve. |
| Besteding (aard uitgaven): | De totale kosten zijn gebaseerd op een beheerplan dat eens in de twee jaar wordt herzien. |
| Stortingen: | Conform het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). |
| Onttrekkingen: | Gemaakte kosten in het kader van het onderhoudsplan. |
| Minimale hoogte/maximale hoogte: | Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van het MJOP wordt per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Het saldo en de toekomstige dotaties zijn voldoende dekkend voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud gedurende de looptijd van het vigerende onderhoudsplan. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 4.396.276 |
| Bijzonderheden: | De onttrekking vanuit de voorziening verloopt niet rechtstreeks, maar via een dekkingsrekening op het betreffende product. |

## 3. Voorzieningen ten behoeve van toekomstige vervangingsinvesteringen

### Voorziening vervangingsinvestering riolering

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter dekking van de kapitaallasten van de vervangingsinvesteringen voor de riolering. |
| Ingesteld (datum): | De raad – ingesteld 11 november 2014 (Voorstel tot het vormen van een voorziening vervangingsinvesteringen riolering en versneld afschrijven van de boekwaarde) |
| Vorming voorziening: | De bestemmingsreserve riolering is per 1 januari 2015 conform de regels van het BBV omgevormd, aangemerkt als voorziening en ingesteld. Tevens heeft er bij de jaarrekening 2015 een extra storting (dotatie) € 1.839.000 plaatsgevonden op basis van actuele gegevens. |
| Besteding (aard uitgaven): | Uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een rioolheffing van de burger is geheven. Het geld is van de belastingbetaler, dit moet de gemeente in de toekomst nog besteden aan vervangingsinvesteringen riolering. |
| Stortingen: | Overschotten die gerealiseerd zijn op de exploitatie riolering. Deze bedragen dienen verplicht in deze voorziening worden opgenomen. |
| Onttrekkingen: | Op het moment dat de vervangingsinvestering daadwerkelijk wordt gedaan, dient het bedrag wat daarvoor is opgenomen in de voorziening in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag aan investeringen met een economisch nut. |
| Minimale hoogte/maximale hoogte: | Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van de vervangingsinvestering wordt per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Het saldo en de toekomstige dotaties zijn voldoende dekkend voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud gedurende de looptijd van het vigerende Watertakenplan. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 5.792.898 |

## 4. Voorzieningen ten behoeve van derden met gebonden bestemming

### Egalisatievoorziening riolering

| | |
|---|---|
| Doel: | Beperken van fluctuerende tarieven rioolheffing en het afdekken van hoger dan geraamde exploitatie uitgaven. |
| Ingesteld (datum): | De raad – ingesteld 11 november 2014 (Voorstel tot het vormen van een voorziening vervangingsinvesteringen riolering en versneld afschrijven van de boekwaarde)<br>De raad – ingesteld 30 juni 2020 (Jaarrekening 2019 – inzichtelijk maken deel egalisatievoorziening riolering) |
| Vorming voorziening: | De bestemmingsreserve riolering is per 1 januari 2015 conform de regels van het BBV omgevormd, aangemerkt als voorziening en ingesteld zijnde voorziening vervangingsinvestering riolering.<br>Daar de egalisatievoorziening riolering uit de administratie dient te blijken, is bij de jaarrekening 2019 de voorziening vervangingsinvestering riolering inzichtelijk gemaakt door € 1.438.734 te storten (dotatie) in de egalisatievoorziening riolering. De storting heeft plaatsgevonden op basis van actuele gegevens. |
| Besteding (aard uitgaven): | Een gesloten (dekking) systeem, waarbij de kosten voor riolering worden gedekt uit de baten rioolheffing. Voor de verschillen tussen het saldo van de baten en lasten is de voorziening ingesteld. 100 % herstel van kostendekkendheid tarieven rioolheffing. |
| Stortingen: | Overschotten tussen ontvangen heffingen en gemaakte kosten worden aan de voorziening toegevoegd. |
| Onttrekkingen: | Tekorten tussen ontvangen heffingen en gemaakte kosten worden aan de voorziening onttrokken. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 516.755 |

## 5. Voorzieningen voor waardering activa

**Voorziening voor oninbare vorderingen**

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter dekking van oninbare vorderingen. |
| Ingesteld (datum): | BBV Artikel 63 lid 8 (voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van leningen en vorderingen verrekend) |
| Vorming voorziening: | De voorziening voor oninbare vorderingen is conform de regels van het BBV gevormd, aangemerkt en ingesteld. In de jaarstukken tot en met het jaar 2018 is deze voorziening terug te vinden onder de titel Dubieuze Debiteuren. Vanaf 1 januari 2019 is deze titel gewijzigd naar Voorziening oninbare vorderingen. |
| Besteding (aard uitgaven): | Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden is een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.<br>Voor openstaande vorderingen, met uitzondering van individuele vorderingen groter dan € 50.000, betreffende:<br>• Onroerendezaakbelastingen<br>• Rioolheffing<br>• Afvalstoffenheffing<br>• Bijstandsverstrekking<br>Deze voorziening is opgenomen ter dekking van het risico. |
| Stortingen/onttrekkingen: | De vorderingen en schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 820.741 |
| Bijzonderheden: | Deze voorziening dient volgens het BBV als waarde correctie op de post debiteuren aan de activazijde van de balans gepresenteerd te worden en wordt derhalve in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige vorderingen. Vorderingen en schulden van openbare lichamen worden niet betrokken in de berekening van de voorziening oninbare vorderingen. |

**Voorziening Bouwgronden in Exploitatie (BIE)**

| | |
|---|---|
| Doel: | Ter dekking van niet positieve uitkomsten van grondexploitaties. |
| Ingesteld (datum): | BBV februari 2012 – Notitie Grondexploitatie |
| Vorming voorziening: | De voorziening Bouwgronden in Exploitatie is per februari 2012 conform de regels van het BBV gevormd, aangemerkt en ingesteld. Daar de voorziening Bouwgronden in Exploitatie uit de administratie dient te blijken, is bij de jaarrekening 2019 de voorziening Bouwgronden in Exploitatie inzichtelijk gemaakt door € 189.000 te storten (dotatie) boekwaarde 31 december 2018. De storting heeft plaatsgevonden op basis van de actuele gegevens. |
| Besteding (aard uitgaven): | Deze voorziening is ter dekking van niet positieve uitkomsten van grondexploitaties en om de boekwaarden van nog niet in exploitatie genomen gronden af te waarderen naar nominale waarde. De berekening vindt plaats op basis van actuele grondexploitatieberekeningen. Verliezen worden meteen genomen en winsten pas wanneer ze worden gerealiseerd. Deze voorziening wordt opgenomen ter dekking van het risico. |
| Stortingen/onttrekkingen: | In het BBV Notitie Grondexploitaties is vastgelegd dat ingeval van nominale waarde de omvang van de voorziening gelijk is aan het resultaat van de grondexploitatiebegroting op eindwaarde. |
| Saldo per: 1-1-2024 | € 629.188 |
| Bijzonderheden: | Deze voorziening dient volgens het BBV als waarde correctie op de post bouwgronden in exploitatie aan de activazijde van de balans gepresenteerd te worden en wordt derhalve in mindering gebracht op de boekwaarde van de voorraden bouwgronden in exploitatie. |

# Vaststellingsblad

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 17 december 2024.

Met in achtneming van het aangenomen amendement.

de voorzitter,

J. Spoelstra

de griffier,

R. Weernekers